

№ 23.

Zmiany w duchowieństwie.

Mianowani:

- 1) Ks. Oficjał Dmochowski prałatem scholastykiem Kapituły Sejneńskiej.
- 2) Ks. Rejmentowski z Dąbrówki proboszczem w Czarni.
- 3) Ks. Fr. Sokołowski z Pawłówki proboszczem w Dąbrówce.
- 4) Ks. J. Moroz z Bogut proboszczem w Kaletniku.
- 5) Ks. P. Brzoska z Kaletnika administratorem w Bogutach.

Dnia 12 lutego b. r. zmarł w Kuleszach Ks. Jubilat Antoni Czerniewicz. R. i. P.

ROZPORZĄDZENIA URZĘDOWE ŁOMŻYŃSKIEJ KURJI DIECEZJALNEJ.

№ 4.

Łomża, dnia 1 kwietnia 1933 r.

Rocznik VII.

T R E Ś Ć:

24. Przemówienie Ojca św. o stosunku Kościoła do nowoczesnych prądów w sztuce religijnej.	29. Egzaminy wikariuszowskie.
25. List Ojca św. w sprawie powszechnej adoracji w dn. 6 kwietnia b.r. „Godzina święta“.	30. Msza św. w niedzielę Palmową.
26. Kongregacja Ks.Ks. Dziekanów.	31. Świecenie olejów św. w Wielki Czwartek.
27. Kolekta na Bazylikę Wileńską.	32. Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. o organizacji roku szkolnego.
28. Sprzęty domowe dla Ks.Ks. Wikariuszów	33. Zeznanie o dochodzie.
	34. Opieka nad zwierzętami.
	35. Zmiany w duchowieństwie.

№ 24.

PRZEMÓWIENIE OJCA ŚW.

o stosunku Kościoła do nowoczesnych prądów
w sztuce religijnej.

Dnia 27 listopada 1932 r. z okazji otwarcia w Watykanie nowej Pinakoteki Ojciec św. wygłosił następujące przemówienie:

„Tyle dzieł sztuki, bezsprzecznie i zawsze pięknych, jak te, które mamy tu przejrzeć i podziwiać, dzieła tak głęboko natchnione myślą i uczuciem religijnym, że wydają się, jak to dobrze powiedziano, już to cichymi i gorącymi westchnieniami i modlitwami, już to strzelistymi hymnami wiary, już to szczytnym wzniesieniem się i prawdziwym triumfem glorii niebieskiej i Boskiej, takie i tak wielka ilość tych dzieł zmusza Nas — jakby nieodpartą siłą kontrastu — do pomyślenia o pewnych innych dziełach, tak zwanych dziełach sztuki religijnej, które zdają się przedstawiać świętość jakby jedynie dla zniekształcenia jej aż do karykatury, a nawet często aż do prawdziwej i rzeczywistej profanacji.

Usiłuje się bronić je w imię poszukiwania nowych dróg i racjonalności tych dzieł. Nowość jednak nie przedstawia prawdziwego postępu, jeżeli nie jest conajmniej równie piękna i równie dobra jak

rzecz stara, a zbyt często te rzeczy, rzekomo nowe, są otwarcie brzydkie i świadczą jedynie o nieudolności lub braku wytrwałości w przygotowaniu kultury ogólnej, rysunku, a tego przede wszystkim. Świadczą też o braku przyzwyczajenia do cierpliwej i sumiennej pracy, które to niedomagania i braki dają pole do przedstawienia wyobrażeń—lub szczerze mówiąc zniekształceń, do których zmierza owa tak poszukiwana nowość, zbyt przypominających pewne wyobrażenia, jakie znajdują się w manuskryptach najbardziej cennego średniowiecza, gdy w zawierusze barbarzyństwa zatraciły się dobre tradycje starożytności, a nie zjawiała się jeszcze jutrzienka renesansu.

Podobnie się dzieje, gdy nowa, mieniąca się religijną, sztuka zabiera się do budowy, ozdobienia, wyposażenia tych Domów Bożych i Domów modlitwy, jakimi są nasze kościoły. „Domy Boże i Domy modlitwy”, oto, według słów Boga samego i słów przez Niego natchnionych, cel i motyw istnienia budowli świętych. To są najwyższe racje, z których nieustannie winna czerpać natchnienie i stale być im posłuszną sztuka, pragnąca być sztuką religijną i rozumną, pod grozą, że nie będzie ani rozumną, ani religijną, jak nie jest już sztuką rozumną, ani sztuką ludzką (chcemy powiedzieć sztuką godną człowieka i odpowiadającą jego naturze) sztuka niemoralna—jak mówią—ta sztuka, która przeczy, zapomina i nie szanuje swej najwyższej racji bytu, to jest udoskonalenia natury z gruntu moralnej.

Nieliczne zasadnicze myśli, któreśmy raczej podkreślili aniżeli wyłożyli, pozwalają dość jasno poznać Nasz sąd praktyczny w sprawie tak zwanej nowej sztuki religijnej. Wielokrotnie zresztą wyrażaliśmy to wobec ludzi sztuki i duszpasterzy. Naszem pożądaniem, Naszem gorącym życzeniem, Naszą wolą może być jedynie, aby słuchano prawa kościelnego, sformułowanego jasno i usankcjonowanego także w Kodeksie Prawa Kanonicznego, że sztuka, o której powyżej mowa, nie może być dopuszczona do naszych kościołów, a tembardziej wzywana do ich budowy, przerabiania, ozdabiania; z drugiej jednak strony otwieramy wszystkie wrota i chętnie witamy każdy dobry i postępowy rozwój dobrych i szacownych tradycji, które w ciągu tylu wieków życia chrześcijańskiego, w tak różnych warunkach socjalnych i etycznych, dały tyle dowodów niewyczerpanej wolności inspirowania form nowych i pięknych, tylekroć były badane i uprawiane w podwójnym świetle geniuszu i wiary.

Braciom naszym z Episkopatu przypada, już to z Boskiego mandatu, już to z wyraźnych dyspozycji kodeksu świętego, w ich odnoś-

nych diecezjach, jak Nam w całym Kościele, czuwać, aby tak ważne przepisy tego kodeksu były przestrzegane i zachowane i nic uzurpującego sobie miano sztuki nie obrażało świętości kościoła i ołtarzy, przeszkadzając pobożności wiernych.

Radzi jesteśmy, że możemy przypomnieć, iż od pewnego czasu a także i obecnie, zbliska i zdaleka od Nas, podniosło się niemało głosów w obronie dobrych tradycji, odrzucających i potępiających zboczenie w sztuce.

Ze szczególnem zadowoleniem wspominamy, że wśród tych wzmiankowanych głosów są głosy kapłanów i Biskupów, Metropolitów i Kardynałów i tem uroczystsze, zgodne i bardziej pouczające, im większą okazała się potrzeba”.

№ 25.

List Ojca św. w sprawie powszechnej adoracji w dniu 6 kwietnia r. b.

Papież wystosował do kardynała Marchetti-Selvaggiani, generalnego wikariusza Rzymu, list, w którym daje wyraz pragnieniu, by pierwszy czwartek Roku Jubileuszowego był poświęcony uroczystemu wspomnieniu pierwszego kroku Zbawiciela na okrutnej drodze Męki. W tym celu kardynał wikariusz zarządzi tego dnia we wszystkich kościołach rzymskich specjalnie uroczyste nabożeństwo adoracyjne „godziny świętej” przed wystawionym Najśw. Sakramentem. Celem poparcia swych słów zachęty własnym przykładem i połączenia modlitw wspólnego Ojca z modlitwami dzieci, Papież postanowił udać się wieczorem tego dnia do bazyliki watykańskiej, gdzie będzie osobiście uczestniczył w adoracji „godziny świętej”.

Namiestnik Chrystusowy ufa, że wszyscy bracia Jego w Episkopacie pójdą za Jego przykładem, zachęcając swych wiernych do zjednoczenia się z Rzymem w drogiem i nieodzownem uczczeniu pamięcią gorzkiej męki, którą Serce Jezusowe raczyło przyjąć dla zbawienia rodzaju ludzkiego.

W dalszym ciągu listu Pius XI pisze: „W ten sposób Rok Święty rozpocznie się modlitwą ekspiacyjną, wznoszącą się ku niebu ze wszystkich okolic ziemi, modlitwą, która zjednoczy w Sercu Jezusa serca ludzi wszelkich ras, języków i narodowości i wyjedna u Majestatu Bożego nawrócenie grzeszników, trwałość coraz więk-

szego uświęcenia sprawiedliwych, złagodzenie tej nędzy, która wskutek dzisiejszego kryzysu przygniotła ciężarem cały świat, wreszcie upragniony pokój między wszystkimi narodami. Pragniemy, by w owej godzinie naprawę świętej wszyscy wierni zjednoczyli się z Nami, modląc się, zgodnie z Naszą intencją, w szczególniejszy sposób za te kraje, gdzie Zbawiciel nasz jest bardziej obrażany, aby i one także powróciły na jedyną drogę zbawienia."

List kończy się błogosławieństwem apostołskim dla wszystkich, którzy będą uczestniczyli w tem nabożeństwie.

W myśl życzenia Ojca św. zarządzam, aby we wszystkich kościołach parafjalnych odprawiono w czwartek dnia 6 kwietnia br. godzinę adoracyjną z wystawieniem Najświętszego Sakramentu bądź w łączności z poranną mszą św. bądź po południu. Podczas tej godziny adoracyjnej mogą być odmawiane litanje do Imienia Jezus lub Serca P. Jezusa, albo śpiewane pieśni o Najśw. Sakramencie. Nabożeństwo to należy zapowiedzieć w poprzedzającą niedzielę.

Łomża, d. 10. III 1933.

† Stanisław Bp.

№ 26.

Kongregacja Ks. Ks. Dziekanów.

Doroczna Kongregacja Ks.Ks. Dziekanów odbędzie się w Łomży w czwartek d. 8 czerwca b. r. z następującym porządkiem:

1. O godz. 9 nabożeństwo w Katedrze.
2. O godz. 10 konferencja w sali Seminarjum diecezjalnego.
Referaty: a) dopuszczenie dzieci do wczesnej komunji św. i ich przygotowanie.
b) Niebezpieczeństwa dzisiejszego czasu w stosunku do kapłanów.
c) Stosunek proboszcza do wikariusza.

3. Przerwa do godz. 14¹/₂.

4. Dyskusja.

5. Sprawy bieżące.

6. Te Deum.

W Kongregacji biorą udział oprócz Ks. Ks. Dziekanów członkowie Kapituły katedralnej i kolegiackiej, Profesorowie Seminarjów wyższego i mniejszego oraz po jednym Proboszczu z każdego de-

kanatu, wybranym przez Duchowieństwo dekanalne. Nazwiska wybranych Ks.Ks. Dziekani podadzą zawczasu do wiadomości Kurji.

Od wzięcia udziału z powodu bardzo ważnej przeszkody zwalnia tylko Kurja.

Łomża, d. 15 marca 1933.

† Stanisław Bp.

№ 27.

Kolekta na Bazylikę Wileńską.

Prastary pomnik kultury Polskiej — „Drugi Wawel” — Katedra Wileńska jest zagrożona runięciem. Aby uratować ją od tak groźnej katastrofy potrzebne są bardzo duże fundusze, których zebranie przekracza siły i możliwości miejscowej ludności. W celu wyczerpania wszelkich, możliwych środków w kierunku zdobycia niezbędnej sumy, sięgającej do miliona złotych, Komitet Ratowania Bazyliki Wileńskiej, w myśl pisma Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 VI. 32 r. i 9. II. 33 r., przystępuje do organizacji Komitetów Ratowania Bazyliki Wileńskiej na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Przychylając się do prośby Komitetu Ratowania Bazyliki Wileńskiej o pomoc zarządzam we wszystkich kościołach parafjalnych diecezji Łomżyńskiej składkę w kościele oraz dobrowolne ofiary od parafjan na powyższy cel. W.W. Ks. Ks. Proboszczowie zechcą składkę tę zapowiedzieć w niedzielę poprzednią a następnie zebraną kwotę przesłać co prędzej do Kurji Diecezjalnej.

Łomża, d. 5 marca 1933.

† Stanisław Bp.

№ 28.

Sprzęty domowe dla Ks. Ks. Wikariuszy.

Ks. Ks. Wikariusze nie znajdując przy obejmowaniu posady w mieszkaniu sobie przeznaczonem potrzebnych mebli, nabywają je własnym kosztem, wskutek czego pozostają one własnością nabywcy.

Jest to niepożądane, z chwilą bowiem przeniesienia do innej miejscowości wikariusz jest narażony na znaczne i niepotrzebne

koszta przeprowadzki, przyczem sprzęty przenoszone ulegają uszkodzeniu. Przeto przypomina się ponownie WW. Ks.Ks. Proboszczom zarządzenie Władzy diecezjalnej, aby sprzęty domowe potrzebne dla Ks.Ks. Wikariuszy były sprawione na koszt kasy kościelnej.

№ 29.

Egzaminy wikariuszowskie.

Dnia 11 października br. odbędą się w sali seminarjum duchownego w Łomży egzaminy wikariuszowskie dla kapłanów, którzy ukończyli seminarjum w latach 1930, 1931 i 1932 z następujących przedmiotów:

Pismo św.: Egzegeza — św. Mateusza, rozdziały 1 — 10.

Prawo kanoniczne: de matrimonio, de delictis et poenis.

Teologia dogmatyczna: De fontibus revelationis, de fide, de Deo uno et trino, de Deo creante et elevante.

Teologia moralna: Theologiae moralis notio, fontes, brevis conspectus historicus; de ultimo hominis fine et norma moralitatis; de actibus humanis iisque liberis, moralibus, meritoriis; de legibus: de lege divina, ecclesiastica et civili; de peccatis et vitiis necnon de virtutibus in communi; de virtutibus theologis fidei, spei, caritatis.

Historja Kościoła: Od rewolucji francuskiej do czasów ostatnich.

Księża zobowiązani do składania egzaminu winni zgłaszać się na dwa tygodnie naprzód piśmiennie do Ks. Rektora.

№ 30.

Msza św. w niedzielę Palmową.

Kurja przypomina WW. Duchowieństwu przywilej dla kapłanów, binujących msze św. w niedzielę Palmową, że mogą w drugiej mszy św. opuścić czytanie Pasji: przed „Altera autem die” odmówić trzeba „Munda cor” i zwykle: „Sequentia Sancti Evangelii secundum Mathaeum”.

№ 31.

Święcenie Olejów św. w Wielki Czwartek.

Jak w latach ubiegłych tak i w tym roku PP. Ks.Ks. Dziekani wydelegują do Łomży po jednym kapłanie z każdego dekanatu

w celu wzięcia udziału w ceremonjach poświęcenia Olejów św. w Wielki Czwartek. Zwraca się uwagę, że delegaci winni stawić się w Łomży najpóźniej o godz. 7-ej rano dnia 13 kwietnia b. r.

№ 32.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o organizacji roku szkolnego

z dnia 18 listopada 1932 r. (I Pr.—4482/32).

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. № 38, poz. 389) zarządzam co następuje:

§ 1. Rok szkolny trwa od dnia 20 sierpnia do dnia 19 sierpnia włącznie następnego roku kalendarzowego.

§ 2. Rok szkolny dzieli się na dwa półrocza szkolne, obejmujące 4 okresy szkolne, oraz na ferie zimowe i letnie.

§ 3. Pierwsze półrocze trwa od dnia 20 sierpnia do dnia 22 grudnia włącznie i dzieli się na okresy: I. od dnia 20 sierpnia do dnia 20 października i II. od dnia 21 października do dnia 22 grudnia.

Drugie półrocze szkolne trwa od dnia 16 stycznia do dnia 15 czerwca włącznie i dzieli się na okresy: III. od dnia 16 stycznia do dnia 31 marca i IV. od dnia 1 kwietnia do dnia 15 czerwca.

§ 4. Ferie zimowe trwają od dnia 23 grudnia do dnia 15-go stycznia następnego roku kalendarzowego.

Ferie letnie trwają od dnia 16 czerwca do dnia 19 sierpnia.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze odnosi się do państwowych i publicznych szkół powszechnych, szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół zawodowych.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może dla niektórych typów szkół zawodowych ustalać odmienną organizację roku szkolnego.

§ 6. Osobne zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego regulują sprawę dni wolnych od nauki szkolnej łącznie z czasem trwania feryj świątecznych wielkanocnych.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy wydane w sprawach, uregulowanych rozporządzeniem niniejszem.

Minister W. R. i O. P. J. Jędrzejewicz

№ 33.

Zeznanie o dochodzie.

Kurja przypomina WW. KsKs. Proboszczom i Wikarjuszom, że termin składania w Urzędach Skarbowych deklaracji o dochodzie upływa w tym roku z dniem 30 kwietnia.

Odpis tej deklaracji z dodaniem szczegółowego wykazu dochodów i rozchodów należy jednocześnie przesłać do Kurji.

№ 34.

Opieka nad zwierzętami

Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami zwróciło się z prośbą o poparcie jego zamierzeń w sprawie roztoczenia opieki nad zwierzętami.

Kurja poleca WW. Duchowieństwu, aby okazało ze swej strony pomoc powyższemu Towarzystwu w jego zamierzeniach oraz zachęciło także parafjan do ludzkiego obchodzenia się ze zwierzętami.

№ 35.

Zmiany w duchowieństwie.

Mianowani: 1) Ks. J. Wałajtis proboszczem w Borkowie
 2) Ks. S. Bagiński proboszczem w Łosewie
 3) Ks. S. Skrodzki proboszczem w Przytułach
 4) Ks. W. Balukiewicz proboszczem w Raczkach
 5) Ks. S. Dąbkowski proboszczem w Wiżajnach
 6) Ks. S. Murawski proboszczem w Pawłowie
 7) Ks. J. Choromański wikarjuszem w Płonce
 8) Ks. E. Borzuchowski wikarjuszem w Puchałach
 9) Ks. Prob. W. Kijewski na własną prośbę został zwolniony z probostwa w Raczkach i przechodzi na emeryturę.

ROZPORZĄDZENIA URZĘDOWE

ŁOMŻYŃSKIEJ KURJI DIECEZJALNEJ.

№ 5.

Łomża, dnia 1 maja 1933 r.

Rocznik VII.

T R E Ś Ć:

36. Konstytucje Apostolskie w sprawie miłościwego lata.	40. Zbiórka na Polską Macierz Szkolną 3 Maja.
37. Katolicki Uniwersytet lubelski.	41. Liga obrony powietrznej i przeciwgazowej.
38. Rekolekcje.	42. Wydawnictwo „Auxilium”.
39. Rekolekcje dla kapłanów w Domu rekolekcyjnym XX. Jezuitów w Dziedzicach na Śląsku w 1933 roku.	43. Czytanki Żywego Różańca.
	44. Święcenia alumnów.
	45. Zmiany w duchowieństwie.

№ 36.

II

KONSTYTUCJA APOSTOLSKA,

która nadaje nadzwyczajne pełnomocnictwa penitencjarzom i innym spowiednikom rzymskim w ciągu powszechnego i wielkiego Jubileuszu od dnia 2 kwietnia 1933 r. do dnia 2 kwietnia 1934 r.

PIUS BISKUP**SŁUGA SŁUG BOŻYCH****NA WIECZNĄ RZECZY PAMIĄTKĘ**

Naznaczywszy ze szczególnego natchnienia Bożego, nadliczbowe Lato Miłościwe i wielki powszechny Jubileusz dla uczczenia dziewiętnastowiekowej pamiątki Odkupienia rodzaju ludzkiego, pragniemy gorąco, aby mieszkańcy Rzymu i ci, którzy tu przybędą z tego powodu, nie odczuwali braku niczego, co dotyczy oczyszczenia sumień i odzyskania łaski Bożej.

Uważamy więc za stosowne w tym roku, idąc za przykładem naszych poprzedników, zwiększyć i pomnożyć władzę spowiedników rzymskich, aby ci, których dusze są dotknięte ciężką chorobą, mogli łatwiej odzyskać zdrowie duchowe.